

POSUDEK DR. M.BALABÁNA NA DIPOMOVOU PRÁCI KATEŘINY ERDINGEROVÉ SROVNÁNÍ RITUÁLŮ ŽIDOVSKÉ BAR MICVA A KŘEŠŤANSKÉ PROTESTANTSKÉ KONFIRMACE

Kateřina Erdingerová (KE) odevzdala svou diplomovou práci (DP) Srovnání rituálů židovské bar-micka a křesťanské protestantské konfirmace (SRŽ). Práce má celkem 67 stran (střední délka), včetně použitých zdrojů a literatury (s.64-67) a webových stránek (s.67). Práce je uvozena Prohlášením, Poděkováním a Anotací (v češtině i angličtině). V Použitých zdrojích jsou významní mimočeští badatelé, například stereotypní, ale inspirativní Eliade i ekumenicky rozprostřený H.Küng, z českých autorů tu najdeme P.Řičana, M.Vágnerovou, Rad.Včelnou, oba Hájky (Viktora i Miloslava), J.Smolíka a L.Beneše. Zvláštní profilaci práce naznačuje už autorčino uvedení, kde v Poděkování je vzdán dík nejen vedoucímu DP, ale i farářce a farářům (především, jak dále DP KE ukazuje), R.Včelné, ale i rabínovi R.Hoffbergovi.

KE pojednává věc bar/bat micva v širokém **religionistickém** kontextu. Tímto kontextem je **iniciace** jako zasvěcení pubescentní mládeže do dospělosti pomocí jistých **ritů**. KE hledá analogie, opírá se o různé badatelské koncepty, jedná se prý o „rituály přechodové“. Trojfázový rituální akt či proces předpokládá průvodce zasvěcením, neboť „ten, kdo se rozhodl předkročit práh, nemůže toho docílit sám, musí mu být poskytnu průvodce, ... který ho povede“ (s.5). Věk iniciace je věk pubescence, proto tomu je tak i při bar micka i v konfirmaci (12 až 13, popř. o něco málo více let). Z dětského světa vytržený jedinec „se ve světě snaží najít nový řád“ (s.9). V iniciačním „řízení“ (můj výraz – mb) se mladík/mladice dostává tělesnou dospělostí do okruhu **náboženského zasvěcení**. Náboženské zasvěcování má pak svůj přirozený, ne-li automatický spád. V židovské a křesťanské „iniciaci“ tomu tak není. Ovšem v bar micka bere mládež svůj náboženský život do svých rukou, výchova matky končí, i otec vstupuje do údobí oddechu, neboť jeho syn (dcera) kráčeji svými vlastními cestami, i když směřovaných skoro nekonečnou tradicí „otců“. V evangelické konfirmaci je položen důraz na stále **sebevzdělávání**. Valence křtu, jenž má svátostný charakter jako v římsko-katolické církvi, se stvrzuje (konfirmuje) vědomostmi, nejen biblickými, nýbrž i znalostí historie, zvláště protestantské a evangelické. Dokonce v luterství, jež žádnou konfirmaci nekoná a ani se jí teoreticky nezabývá, se vyžaduje zkouška u biskupa, který po posouzení žadatelových duchovních a znalostních kvalit přizná mladému člověku možnost účastnit se Večeře Páně. Po někdejších dosti přísném uvozování příprav ke konfirmaci, jež měla ukázat veřejně celému sboru **úroveň vědomostí**, které jsou jakousi armaturou víry, nastupuje téměř všude mírnější způsob: tzv. zkouška se děje před staršovstvem, při vlastní slavnosti jde spíše jen o **představení** „zasvěcenců“. Mládež je připravována různě, přiměřeně času, v němž je žít dnes a teď, například různými srazy, tábory, soutěžemi, koncerty atp. Evangelická konfirmace, která, jak se některým zdá teoreticky na vodě, je podle autorky DP úplně nebo skoro v pořádku. Není potřebí nějakého předem daného sevření. Ovšem pomocí jsou **katechismy**, neboť „heidelberský“ je sice vítaně vertikální, ale jeho horizontalita dost kulhá. U nás v tom kus práci odevzdali V. a M.Hájkové, J.Smolík, Gruber a řada dalších (každý farář si vytvořil svůj katechismus). Otázka autorce DP: přispěje ideové vylepšení a hermeneutické snažení úrovni konfirmace? Autorka mohla krátce pojednat o rozdílu, který spočívá u Židů v přivinu k Tóře a u křesťanů v přivinu ke Kristu.

HODNOCENÍ

Diplomová práce Kateřiny Erdingerové je pilně vypracovaná, a to na základě konzultací s autoritami křesťanskými i židovskými. Sice nedomýšlí některé problémy (danosti) až do konce, na to nemá dost teologické síly, ale nedořešenosti této záležitosti je si vědoma. Někde vadí stylistika nebo příklepové chybičky. Navrhuji vysoké hodnocení.

Milan Balabán

Praha 28.5.09

